

**ТИПИ УГРУПОВАНЬ
ТВАРИН ЗА**

К. ЛОРЕНЦЕМ.

ІЄРАРХІЯ У ГРУПІ.

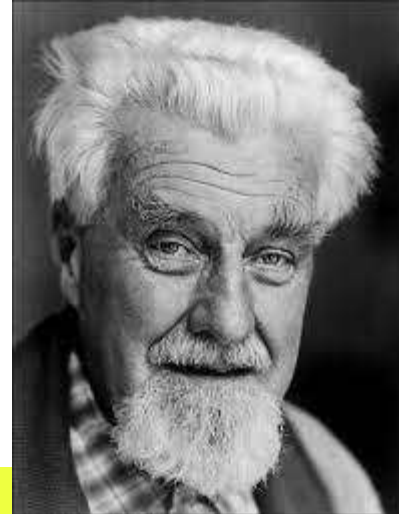

Мета: розглянути типи угруповань тварин і видову схильність тварин до деяких форм поведінки; розвивати вміння зіставляти та робити висновки, знаходити спільні ознаки в різних об'єктів; виховувати розуміння єдності всіх живих організмів і бережливе ставлення до природи.

Обладнання: фото й малюнки тварин у різних життєвих ситуаціях, презентація, підручник

Поняття і терміни уроку: поведінка, вроджена поведінка, набута поведінка, форми поведінки, типи угруповань, скупчення, анонімні угруповання, індивідуальні угруповання.

Конрад Лоренц – батько етології

Конрад Захаріас Лоренц народився у Відні в 1903 році, коли місто було ще столицею Австро-Угорської імперії. У дитинстві Лоренц вже показав дуже інтенсивний інтерес до тварин, що приведе його до присвятити себе зоології, з особливою увагою до орнітології.

З дитинства він мав велику кількість домашніх тварин, деякі з них дуже незвичайні.

Впровадив та дослідив явище “Імпринтінгу” у тварин

Угрупування тварин — це такий тип взаємовідносин, за якого особини утворюють стабільні групи, що займають та захищають певну територію.

Типи угруповань тварин за К. Лоренцем

Ознаки тваринних угруповань:

- постійний обмін інформацією між особинами угруповання;
- підтримання відносно сталих відносин в угрупованні;
- схрещування переважно між особинами певного угруповання.
- групування тварин складається з порівняно невеликої кількості особин.

ВИВЧАЮЧИ ПОВЕДІНКУ ТВАРИН РІЗНИХ ТИПІВ УГРУПОВАНЬ, К. ЛОРЕНЦ
ПОДІЛИВ ТВАРИННІ УГРУПОВАННЯ НА ДВА ТИПИ:

1. анонімні
2. персоніфіковані.

Анонімні угруповання

Ознаки анонімних угруповань

1. Відсутність складної структури взаємовідносин між окремими особинами:
 - а) немає ні вожаків, ні тих, хто за ними йде;
 - б) особини «незнайомі» одна з одною персонально.
2. Дуже згуртовані угруповання.
3. Члени угруповання погоджено реагують на сигнали, які мають для них життєво важливе значення.

В анонімних угрупованнях особини групуються випадково і не знайомі одна з одною персонально

Анонімні угруповання:

- скупчення;
- відкриті анонімні угруповання;
- закриті анонімні угруповання

згряя перелітних птахів

тварини на водопої

тварини під час міграцій

ПЕРСОНІФІКОВАНІ УГРУПОВАННЯ

Ознаки персоніфікованих угруповань

1. Мають упорядковану структуру:

а) можливий розподіл ролей:

- один домінує над усіма (лідерство);
- один домінує над усіма, другий домінує над усіма, крім першого, і т. д (ієрархія — підпорядкованість нижчого вищому);

б) кожний член «знає» всіх інших «персонально» («в обличчя»).

ПЕРСОНІФІКОВАНІ УГРУПОВАННЯ

2. Стабільні, переважно замкнені, що ґрунтуються на стійких взаємовідносинах.

3. Турбота старших особин про цілісність угруповання та безпеку його членів.

Цікаво проходить життя бджолиної сім'ї

Робочі бджоли приносять нектар, прополіс або пилок

Інша частина бджіл працюють у вулику

Десяток бджіл доглядають за маткою

Бджоли-годувальниці годують і гріють личинок

В чому переваги групового способу життя?

1. Захищеність
2. Спільне полювання
3. Комфортність проживання

Чому тварини збираються в групи?

1. Вплив факторів середовища (їжа, світло тощо)
2. Вироблення сигналів (зорових або слухових)
3. «Заразність» поведінки, яка синхронізує діяльність тварин
4. Прояви агресії

Дзеркальця на крилах крижня є сигналом

Якщо в повітря підіймається один птах, злітає вся зграя

Із встановленням угруповання рівень агресії знижується

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

- Тварини в угрупованнях підтримують постійний обмін інформацією, знаходяться у певних відносно сталих відносинах та створюють пари переважно між собою, а не з тваринами інших угруповань.
- Типи угруповань тварин за К. Лоренцем: анонімні та персоніфіковані.
- Анонімні угруповання тварин не мають структури. Типи анонімних угруповань: відкриті, закриті.
- Персоніфіковані угруповання створені на особистих контактах, де можливий розподіл ролей — ієрархія.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Читати п 48, конспект, вчити поняття

